

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Υποσχόλια (Tīkā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια (Sutta Piṭaka - Tīkā)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια (1. Dīgha Nikāya - Tīkā)

1. Υποσχόλια για το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής
(1. Sīlakkhandhavaggaṭīkā)

8. Σχόλια για τη μεγάλη ομιλία για τον βρυχηθμό του λέοντος
(8. Mahāsīhanādasuttavaṇṇanā)

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια

1. Υποσχόλια για το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής

8. Mahāsīhanādasuttavaṇṇanā

Acelakassapavattuvāṇṇanā

381. Yasmiṃ raṭṭhe taṃ nagaraṃ, tassa raṭṭhassapi yasmiṃ nagare tadā bhagavā viḥāsi, tassa nagarassapi etadeva nāmaṃ, tasmā uruññāyanti uruññājanapade uruññāsaṅkhāte nagareti attho. Ramaṇīyoti manoharabhūmibhāgatāya chāyūdakasampattiyā, janavivittatāya ca manoramo. Nāmanti gottanāmaṃ. Tapanāṃ santapanāṃ kāyassa khedanaṃ tapo, so etassa atthīti tapassī, taṃ tapassim. Yasmā tathābhūto tapaṃ nissito, tapo vā taṃ nissito, tasmā āha “tapanissitaka”nti. Lūkhaṃ vā pharusāṃ sādhusammatācāravirahato napasādanīyaṃ ājīvati vattatīti lūkhājīvī, taṃ lūkhājīvīm. Muttācārādīti ādi-saddena parato pāḷiyaṃ āgatā hatthāpalekhanādayo saṅgahitā. Uppaṇḍetīti uhasanavasena paribhāsati. Upavadatīti avaññāpubbakaṃ apavadati, tenāha “hīleti vambhetī”ti. Dhammassa ca anudhammaṃti ettha dhammo nāma hetu “hetumhi ñāṇaṃ dhammapaṭisambhidā”tiādīsu viyāti āha “kāraṇassa anukāraṇa”nti. Kāraṇanti cettha tathāpavattassa saddassa attho adhippeto tassa pavattihetubhāvato. Atthappayutto hi saddappayogo. Anukāraṇanti ca so eva parehi tathā vuccamāno. Parehīti “ye te”ti vuttasattehi parehi. Vuttakāraṇenāti yathā tehi vuttaṃ, tathā ce tumhehi na vuttaṃ, evaṃ sati tehi vuttakāraṇena sakāraṇo hutvā tumhākaṃ vādo vā tato paraṃ tassa anuvādo koci appamattakopi viññūhi garahitabbaṃ tṭhānaṃ kāraṇaṃ nāgaccheyya, kimevaṃ nāgacchatīti yojanā. “Idaṃ vuttaṃ hotī”tiādinā tamevatthaṃ saṅkhepato dasseti.

382. Idāni yaṃ vibhajjavādaṃ sandhāya bhagavatā “na me te vuttavādinō”ti saṅkhepato vatvā taṃ vibhajtvā dassetuṃ “idhāhaṃ kassapā”tiādi vuttaṃ, taṃ vibhāgena dassento “idhekacco”tiādimāha. Bhagavā hi niratthakaṃ anupasamasamvattanikaṃ kāyakilamathaṃ “attakilamathānuyogo dukkho anariyo anathasaṃhito”tiādinā garahati. Sāttthakaṃ pana upasamasamvattanikaṃ “āraññiko hoti, paṃsukūliko hotī”tiādinā vaṇṇeti. Appapuññatāyāti apuññatāya. Tīṇi duccharitāni pūretvāti micchādiṭṭhibhāvato kammaphalaṃ paṭikkhipanto “natthi dinna”ntiādinā micchādiṭṭhiṃ purakkhatvā tathā tathā tīṇi duccharitāni pūretvā. Anesanavasenāti kohaññe tṭhatvā asantaḡuṇasambhāvanicchāya micchājīvavasena. Ime dve “appapuñño puññavā”ti ca vutte duccharitakārino dve puggale sandhāya.

“Ime dve sandhāyā”ti ettha pana dutiyanaye “appapuñño, puññavā”ti ca vutte sucaritakārinoti ādinā yojetabbaṃ. Kammakiriyavādinō hi ime dve puggalā. Iti paṭhamadutiyanayesu vuttanayeneva tatiyacatutthanayesu yojanā veditabbā.

Bāhirakācārayutto titthiyācārayutto, na vimuttācāro. Attānaṃ sukhettvāti adhammikenā sukhena attānaṃ sukhettvā, tenāha “duccaritāni pūretvā”ti. “Na dāni mayā sadiso atthī”tiādinā tissannaṃ maññanānaṃ vasena duccharitapūraṇamāha. Micchādiṭṭhivasenāti “natthi kāmesu doso”ti evaṃ pavattamicchādiṭṭhivasena.

Paribbājikāyāti pabbajjaṃ upagatāya tāpasadārikāya. Daharāyāti taruṇāya. Mudukāyāti sukhumālāya. Lomasāyāti tanutambalomatāya appalomāya. Kāmesūti vatthukāmesu. Pātabyatanti paribhuñjitabbaṃ, pātabyatanti vā paribhuñjanakatam. Āpajjantoti upagacchanto. Paribhogattho hi ayaṃ pā-saddo, kattusādhano ca tabba-saddo, yathārucci paribhuñjantoti attho. Kilesakāmopi hi assādiyamāno vatthukāmantogadhoyeva.

Idanti yathāvuttaṃ atthappabhedam vibhajjanam. Tittiyavasena āgataṃ atthakathāyaṃ tathā vibhattattā. Sāsanepīti imasmiṃ sāsanepi.

Arahattaṃ vā attani asantaṃ “atthī”ti vipphaṇṇitvā. Sāmantajappaṇam, paccayapaṭisevanam, iriyāpathanissitanti imāni tīṇi vā kuhanavattūni. Tādiso vāti dhutaṅga- samādānavasena lūkhājīvī eva. Dullabhasukho bhavissāmi duggatīsu upapattiyāti adhippāyo.

383. Asukattānanti asukabhavato. Āgatāti nibbattānavasena idhāgatā. Idāni gantabbattānanti āyatim nibbattānattānam. Puna upapattinti āyatim anantarabhavato tatiyaṃ upapattim, puna upapattinti punappunaṃ nibbatti. Kena kāraṇenāti yathābhūtaṃ ajānanto hi icchādosavasena yaṃ kiñci garaheyya, ahaṃ pana yathābhūtaṃ jānanto sabbam taṃ kena kāraṇena garahissāmi, taṃ kāraṇam natthīti adhippāyo, tenāha “garahitabbamevā”tiādi. Tamatthanti garahitabbasseva garahaṇam, paṣaṇṇasitabbassa ca paṣaṇṇasanaṃ.

Na koci “na sādhu”ti vadati diṭṭhadhammikassa, samparāyikassa ca atthassa sādhanavaseneva pavattiyā bhaddakattā. Pañcavidham veranti paṇātipātādipañcavidham veraṃ. Tañhi pañcavidhassa sīlassa paṭisattubhāvato, sattānaṃ verahetutāya ca “vera”nti vuccati. Tato eva taṃ na koci “sādhu”ti vadati, tathā diṭṭhadhammikādiatthānaṃ asādhanaṃ, sattānaṃ sādhubhāvassa ca dūsanato. Na nirundhitabbanti rūpaggaṇe na nivāretabbaṃ. Dassanīyadassanatto hi cakkhupaṭilābhoti tesam adhippāyo. Yadaggena tesam pañcadvāre asaṃvaro sādhu, tadaggena tattha saṃvaro na sādhuṃti āha “puna yaṃ te ekaccanti pañcadvāre saṃvara”nti.

Atha vā yaṃ te ekaccaṃ vadanti “sādhu”ti te “eke samaṇabrāhmaṇā”ti vuttā tittiyā yaṃ attakilamathānuyogādiṃ “sādhu”ti vadanti, mayaṃ taṃ na “sādhu”ti vadāma. Yaṃ te ekaccaṃ vadanti “na sādhu”ti yaṃ pana te anavajjapaccayaparibhogaṃ, sunivatthasupārūpanādisammāpaṭipattiṃca “na sādhu”ti vadanti, taṃ mayaṃ “sādhu”ti vadāmāti evaṃ pettha attho veditabbo.

Evaṃ yaṃ paravādamūlakaṃ catukkaṃ dassitaṃ, tadeva puna sakavādamūlakaṃ katvā dassitanti pakāsento “eva”ntiādimāha. Yañhi kiñci kenaci samānaṃ, tenapi taṃ samānameva, tathā asamānaṃ pīti. Samānāsamānatanti samānāsamānatāmattaṃ. Anavasesato hi pahātabbānaṃ dhammānaṃ pahānaṃ sakavāde dissati, na paravāde. Tathā paripuṇṇameva ca upasampādetabbadhammānaṃ upasampādanaṃ sakavāde, na paravāde. Tena vuttaṃ “tyāha”ntiādi.

Samanuyyūñjāpanakathāvaṇṇanā

385. Laddhiṃ pucchantoti “kiṃ samaṇo gotamo saṃkilesadhamme anavasesaṃ pahāya vattati, udāhu pare gaṇācariyā. Ettha tāva attano laddhiṃ vadā”ti laddhiṃ pucchanto. Kāraṇam pucchantoti “samaṇo gotamo saṃkilesadhamme anavasesaṃ

pahāya vattatī”ti vutte “kena kāraṇena evamatthaṃ gāhayā”ti kāraṇaṃ pucchanto. Ubhayaṃ pucchantoti “idaṃ nāmettha kāraṇa”nti kāraṇaṃ vatvā paṭiññāte atthe sādhiyamāne anvayato, byatirekato ca kāraṇaṃ samatthetum sadisāsadisabhedam upamodāharaṇadvayaṃ pucchanto, ubhayaṃ pucchanto kāraṇassa ca tilakkhaṇasampattiyā yathāpaṭiññāte atthe sādhiṭṭhe sammadeva anupacchā bhāsanto nigamento samanubhāsati nāma. Upasaṃharitvāti upanetvā. “Kiṃ te”tiādi upasaṃharaṇākāradassanaṃ. Dutiyapadeti “saṅghena vā saṅgha”nti imasmiṃ pade.

Tamatthanti taṃ pahātabbadhammānaṃ anavasesaṃ pahāya vattanasaṅkhātāṇca samādātabbadhammānaṃ anavasesaṃ samādāya vattanasaṅkhātāṇca atthaṃ. Yojetvāti akusalādīpadehi yojetvā. Akosallasambhūtaṭṭhena akusalā ceva tatoyeva akusalāti ca saṅkhaṃ gatāti saṅkhātā tattha purimapadena ekantākusale vadati, dutiyapadena taṃsahagate, taṃpakkhiye ca, tenāha “koṭṭhāsaṃ vā katvā ṭhapitā”ti, akusalapakkhiyabhāvena vavatthāpitāti attho. Avajjaṭṭho dosaṭṭho gārayhapariyāyattāti āha “sāvajjāti sadosā”ti. Ariyā nāma niddosā, ime pana katthacipi niddosā na hontīti niddosaṭṭhena ariyā bhavitum nālaṃ asamatthā.

386-392. Yanti kāraṇe etaṃ paccattavacananti āha “yena viññū”ti. Yaṃ vā panāti “yaṃ pana kiñcī”ti asambhāvanavacanametanti āha “yaṃ vā taṃ vā appamattaka”nti. Gaṇācariyā pūraṇādayo. Satthuppabhavattā saṅghassa saṅghasampattiyāpi satthusampatti vibhāvīyatīti āha “saṅghapasamsāyapi satthuyeva pasamsāsiddhito”ti. Sā pana pasamsā pasādaḥetukāti pasādamukhena taṃ dassetum “pasādamānāpi hī”tiādi vuttaṃ. Tattha pi-saddena yathā anvayato pasamsā samuccīyati, evaṃ satthuvippaṭṭipattiyā sāvakesu, sāvakaṭṭipattiyā ca satthari appasādo samuccīyatīti daṭṭhabbaṃ. Sarīrasampattinti rūpasampattiṃ, rūpakāyapāripūrinti attho. Bhavanti vattāro rūpappamāṇā, ghosadhammappamāṇā ca. Puna bhavanti vattāroti dhammappamāṇavaseneva yojetabbam. Yā saṅghassa pasamsāti ānetvā sambandho.

Tattha yā buddhānaṃ, buddhasāvakānaṃyeva ca pāsamsatā, aññesaṇca tadabhāvo jotito, taṃ viratippahānaṃvaruddesavasena nīharitvā dassetum “ayamadhippāyo”tiādi vuttaṃ. Tattha setughātavirati nāma ariyamaggavirati. Vipassanāmatavasenāti “anicca”nti vā “dukkha”nti vā vividhaṃ dassanamattavasena, na pana nāmarūpavavatthānapaccayapariggaṇhanapubbakaṃ lakkhaṇattayaṃ āropetvā saṅkhārānaṃ sammasanavasena. Itarānīti samucchedapaṭippassaddhinissaraṇappahānāni. “Sesa”nti pañcasīlato añño sabbo sīlasaṃvaro, “khamo hotī”tiādinā vutto suparisuddho khantisāṃvaro, “paññāyete pidhiyyare”ti evaṃ vutto kilesānaṃ samucchedako maggañāṇasaṅkhāto ñāṇasaṃvaro, manacchaṭṭhānaṃ indriyānaṃ pidahanavasena pavatto parisuddho indriyasāṃvaro, “anuppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ anuppādāyā”tiādinā vutto sammappadhānaṃsaṅkhāto vīriyasāṃvaroti imaṃ saṃvarapañcakaṃ sandhāyāha. Pañca kho panime pātimokkhuḍdesātiādi sāsane sīlassa bahubhāvaṃ dassetvā tadekadese eva paresaṃ avatṭhānadassanatthaṃ yathāvuttasīlasaṃvarasseva puna gahaṇaṃ.

Ariyaatṭhaṅgikamaggavaṇṇanā

393. Sihanādanti seṭṭhanādaṃ, abhītanādaṃ kenaci appaṭivattiyanādanti attho. “Ayaṃ yathāvutto mama vādo aviparīto, tassa aviparītabhāvo imaṃ maggaṃ paṭipajjitvā aparappaccayato jānitabbo”ti evaṃ aviparītabhāvāvabodhanatthaṃ.

“Atthi kassapā”tiādīsu yaṃ maggaṃ paṭipanno samaṇo gotamo vadanto uttapattakāle, tathabhāvato bhūtaṃ, ekaṃsato hitāvihabhāvena atthaṃ, dhammato anapetattā dhammaṃ, vinayayogato paresaṃ vinayanato ca vinayaṃ vadatīti sāmaṃyeva attapaccakkhatova jānissati, so mayā sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedito sakalavaṭṭadukkhaniissaraṇabhūto atthi kassapa maggo, tassa ca adhigamūpāyabhūtā pubbabhāgapaṭipadāti ayamettha yojanā. Tena “samaṇo gotamo ime dhamme”tiādinayappavatto vādo kenaci asaṃkampiyo yathābhūtasīhanādoti dasseti.

“Evametaṃ yathābhūtaṃ sammappaññāya passatī”tiādīsu viya maggañca paṭipadañca ekato katvā dassento. “Ayamevā”ti vacanaṃ maggassa puthubhāvapaṭikkhepanatthaṃ, sabbaariyasādhāraṇabhāvadassanatthaṃ, sāsane pākaṭabhāvadassanatthañca. Tenāha “ekāyano ayaṃ bhikkhave maggo”ti, “eseva maggo natthañño dassanassa visuddhiyā”ti,

“Ekāyanaṃ jātikhayantadassī,
Maggam pajānāti hitānukampī;
Etena maggena tariṃsu pubbe,
Tarissanti ye ca taranti ogha”nti.

Sabbesu suttapadesesu abhidhammapadesesu ca ekovāyaṃ maggo pākaṭo paññāto āgato cāti.

Tapopakkamakathāvaṇṇanā

394. Tapoyeva upakkamitabbato ārabhitabbato tapopakkamoti āha “tapārambhā”ti. Ārambhanañcetta karaṇamevāti āha “tapokammānīti attho”ti. Samaṇakammasaṅkhātāti samaṇehi kattabbakammasaññitā. Niccoloti nissaṭṭhacelo sabbena sabbaṃ paṭikkhittacelo. Naggiyavatasamādānena naggo. “Ṭhitakova uccāraṃ karotī”tiādi nidassanamattaṃ, vamtivā mukhavikkhālanādiācārassapi tena vissaṭṭhattā. Jivhāya hatthaṃ apalikhati apalihati udakena adhovanato. Dutiyavikappepi eseva nayo. “Ehi bhaddante”ti vutte upagamanasaṅkhāto vidhi ehibhaddanto, taṃ caratīti ehibhaddantiko, tappaṭikkhepena na ehibhaddantiko. Na karoti samaṇena nāma parassa vacanakarena na bhavitabbanti adhippāyena. Puretaranti taṃ ṭhānaṃ attano upagamanato puretaraṃ. Taṃ kira so “bhikkhunā nāma yādicchakī eva bhikkhā gahetabbā”ti adhippāyena na gaṇhāti. Uddissakataṃ “mama nimittabhāvena bahū khuddakā pāṇā saṅghātaṃ āpāditā”ti na gaṇhāti. Nimantanam na sādīyati “evaṃ tesaṃ vacanaṃ kataṃ bhavissatī”ti. Kumbhīādīsipi so sattasaññīti āha “kumbhīkaḷopiyo”tiādi.

Kabaḷantarāyoti kabaḷassa antarāyo hotīti. Gāmasabhāgādivasena saṅgamma kittenti etissāti saṅkitti, tathā saṃhaṭataṇḍulādisañcayo. Manussāti veyyāvaccakaramanussā.

Surāpānamevāti majjalakkhaṇappattāya surāya pānameva surāggahaṇena cettha merayampi saṅgahitaṃ. Ekāgārameva uñchatīti ekāgāriko. Ekālopreneva vattatīti ekālopiko. Dīyati etāyāti datti, dvattīālopamattagāhi khuddakaṃ bhikkhādānabhājanaṃ, tenāha “khuddakapātī”ti. Abhuñjanavasena eko aho etassa atthīti ekāhiko, āhāro. Taṃ ekāhikaṃ, so pana atthato ekadivasalaṅghakoti āha “ekadivasantarika”nti. “Dvīhika”ntiādisipi eseva nayo. Ekāhaṃ abhuñjitvā ekāhaṃ bhuñjanaṃ ekāhavāro, taṃ ekāhikameva atthato. Dvīhaṃ abhuñjitvā dvīhaṃ

bhuñjanaṃ dvīhavāro. Sesadvayepi eseṇa nayo. Ukkattho pana pariyaṃyabhattachabhojaniko dvīhaṃ abhuñjitvā ekāhameva bhuñjati. Sesadvayepi eseṇa nayo.

395. Kuṇḍakanti tanutaraṃ taṇḍulasakalaṃ.

396. Saṇehi saṇavākehi nibbattavatthāni sāṇāni. Missasāṇāni masāṇāni, na bhaṇḍāni. Erakatiṇādinīti ādi-saddena akkamakacikadalīvākādīnaṃ saṇḥaho. Erakādīhi katāni hi chavāni lāmakāni dussānīti vattabbataṃ labhanti.

Micchāvāyāmaseneva ukkuṭṭikavatānuyogoti āha “ukkuṭṭikavīriyaṃ anuyutto”ti. Thaṇḍilanti vā samā pakatibhūmi vuccati “patthaṇḍile pāturahosī”tiādīsu viya, tasmā thaṇḍilaseyyanti anantarāhitāya pakatibhūmiyaṃ seyyanti vuttaṃ hoti. Laddhaṃ āsananti nisīdituṃ yathāladdhaṃ āsanaṃ. Akopetvāti aññattha anupagantvā, tenāha “tattheva nisīdanasīlo”ti. So hi taṃ ahaḍḍento apariccajanto akopento nāma hoti. Vikaṭanti gūthaṃ vuccati āsayavasena virūpaṃ jātanti katvā.

Ettha ca “acelako hotī”tiādīni vatapadāni yāva “na thusodakaṃ pivatī”ti etāni ekavārāni. “Ekāgāriko vā”tiādīni nānāvārāni, nānākālīkāni vā. Tathā “sākabhakkho vā”tiādīni, “sāṇānipi dhāretī”tiādīni ca. Tathā hettha vā-saddaggahaṇaṃ, pi-saddaggahaṇaṇca kataṃ. Pi-saddopi vikappattho eva daṭṭhabbo. Purimesu pana na kataṃ. Evañca katvā “acelako hotī”ti vatvā “sāṇānipi dhāretī”tiādi vacanassa, “rajojalladharo hotī”ti vatvā “udakorohanānuyogaṃ anuyutto”ti vacanassa ca avirodho siddho hoti. Atha vā kimettha avirodhacintāya. Ummattakapacchisadisō hi titthiyavādo. Atha vā “acelako hotī”ti ārabhitvā tappasaṇḍena sabbampi attakilamathānuyogaṃ dassentena “sāṇānipi dhāretī”tiādi vuttanti daṭṭhabbaṃ.

Tapopakkamaniratthakathāvaṇṇanā

397. Sīlasampadādīhi vināti sīlasampadā, samādhisampadā, paññāsampadāti imāhi lokuttarāhi sampadāhi vinā na kadāci sāmāññaṃ vā brahmaññaṃ vā sambhavati, yasmā ca tadevaṃ, tasmā tesāṃ tapopakkamānaṃ niratthakataṃ dassentoti yojanā. “Dosaveravirahita”nti idaṃ dosassa mettāya ujupaṭipakkhatāya vuttaṃ. Dosa-ggahaṇena vā sabbepi jhānapaṭipakkhā saṃkilesadhammā gahitā, vera-ggahaṇena paccatthikabhūtā sattā. Yadaggena hi dosarahitaṃ, tadaggena verarahitanti.

398. Pākāṭabhāvena kāyati gametīti pakati, lokasiddhavādo, tenāha “pakati kho esāti pakatikathā esā”ti. Mattāyāti mattā-saddo “mattā sukhapariccāgā”tiādīsu viya appatthaṃ antonītaṃ katvā pamāṇavācakoti āha “iminā pamāṇena evaṃ parittakenā”ti. Tena pana pamāṇena pahātabbo pakaraṇappatto paṭipattikkamoti āha “paṭipattikkamenā”ti. Sabbatthāti sabbavāresu.

399. Aññathā vadathāti yadi acelakabhāvādinā sāmāññaṃ vā brahmaññaṃ vā abhavissa, suvijānova samaṇo suvijāno brāhmaṇo. Yasmā pana tumhe ito aññathāva sāmāññaṃ brahmaññaṇca vadatha, tasmā dujjānova samaṇo dujjāno brāhmaṇo, tenāha “idaṃ sandhāyāhā”ti. Taṃ pakativādaṃ paṭikkhipitvāti pubbe yaṃ pākatiṃ sāmāññaṃ brahmaññaṇca hadaye ṭhapetvā tena “dukkara”ntiādi vuttaṃ, tameva sandhāya bhagavatāpi “pakati kho esā”tiādi vuttaṃ. Idha pana taṃ pakativādaṃ pākatisamaṇabrāhmaṇavisayaṃ kathaṃ paṭikkhipitvā paṭisaṃharitvā sabhāvatova paramatthatova samaṇassa brāhmaṇassa ca dujjānabhāvaṃ āvikaronto pakāsento. Tatrāpīti samaṇabrāhmaṇavādepi vuttanayeneva.

Sīlasamādhīpaññāsampadāvaṇṇanā

400-401. Paṇḍitoti hetusampattisiddhena paṇḍiccena samannāgato, katham uggaheṣi paripakkaññattā ghaṭṭe padīpena viya abbhantare samujjalantena paññāveyyattiyena tattha tattha bhagavatā desitamattham pariggaṇhanto tampi desanam upadhāresi. Tassa cāti yo acelako hoti yāva udakorohanānuyogaṃ anuyutto viharati, tassa ca. Tā sampattiyo pucchāmi, yāhi samaṇo ca hotīti adhippāyo. Sīlasampadāyāti iti-saddo ādiattho, tena “cittasampadāya paññāsampadāyā”ti padadvayaṃ saṅgaṇhāti asekkhasīlādikhandhattayasaṅgahitañhi arahattam, tenāha “arahattaphalameva sandhāya vutta”ntiādi. Tattha idanti idaṃ vacanam.

Sīhanādakathāvaṇṇanā

402. Anaññasādhāraṇatāya, anaññasādhāraṇatthavisayatāya ca anuttaram buddhasīhanādaṃ nadanto. Ativiya accantavisuddhatāya paramavisuddham. Paramanti ukkaṭṭham, tenāha “uttama”nti. Sīlameva lokiyasīlattā. Yathā anaññasādhāraṇam bhagavato lokuttarasīlam savāsanaṃ paṭipakkhavidhamaṃsanato, evaṃ lokiyasīlampi tassa anucchavikabhāvena sambhūtattā, samena samanti samasamanti ayamettha atthoti āha “mama sīlasamena sīlena mayā sama”nti. “Yadidaṃ adhisīla”nti lokiyam, lokuttarañcāti duvidhampi buddhasīlam ekajjham katvā vuttam. Tenāha “sīlepī”ti. Iti imanti evaṃ imaṃ sīlavisayaṃ. Paṭhamam pavattattā paṭhamam.

Tapatīti santappati, vidhamatīti attho. Jigucchatīti hīleti lāmakato ṭhapeti. Niddosattā ariyā ārakā kilesehīti. Maggaphalasampayuttā vīriyasaṅkhātā tapojigucchāti ānetvā sambandho. Paramā nāma sabbukkaṭṭhabhāvato. Yathā yuvino bhāvo yobbanam, evaṃ jigucchino bhāvo jeguccham. Kilesānam samucchindanapaṭippassambhanāni samucchadapaṭippassaddhivimuttiyo. Nissaraṇavimutti nibbānam. Atha vā sammāvācādīnam adhisīlaggahaṇena, sammāvāyāmassa adhijegucchaggahaṇena, sammādiṭṭhiyā adhipaññāggahaṇena gahitattā aggahitaggahaṇena sammāsaṅkappasatisamādhayo maggaphalapariyāpannā samucchadapaṭippassaddhivimuttiyo daṭṭhabbā. Nissaraṇavimutti pana nibbānameva.

403. Yaṃ kiñci janavivittam ṭhānam idha “suññāgāra”nti adhippetam. Tattha nadantena vinā nādo natthīti āha “ekatova nisīditvā”ti. Aṭṭhasu parisāsūti khattiyaparisā, brāhmaṇaparisā, gahapatiparisā, samaṇaparisā, cātumahārājikaparisā, tāvatiṃsaparisā, māraparisā, brahmaparisāti imāsu aṭṭhasu parisāsu.

Vesārajjanīti visāradabhāvā ñāṇappahānasampadānimittam kutoci asantassanabhāvā nibbhayabhāvāti attho. Āsabham ṭhānanti seṭṭham ṭhānam, uttamam ṭhānanti attho. Āsabha vā pubbabuddhā, tesam ṭhānanti attho.

Apica usabhassa idanti āsabham, āsabham viyāti āsabham. Yathā hi nisabhasaṅkhāto usabho attano usabhabalena catūhi pādehi pathaviṃ uppīletvā acalaṭṭhānena tiṭṭhati, evaṃ tathāgatopi dasahi tathāgatabalehi samannāgato catūhi vesārajjapādehi aṭṭhaparisāpathaviṃ uppīletvā sadevake loke kenaci paccatthikena akampiyo acalena ṭhānena tiṭṭhati. Evaṃ tiṭṭhamānova tam āsabham ṭhānam paṭijānāti upagacchati na paccakkhāti attani āropeti. Tena vuttam “āsabham ṭhānam paṭijānāti”ti.

Sīhanādaṃ nadatīti yathā migarājā parissayānaṃ sahanato, vanamahimsamattavāraṇādīnaṃ hananato ca “sīho”ti vuccati, evaṃ tathāgato lokadhammānaṃ sahanato, parappavādānaṃ hananato ca “sīho”ti vuccati. Evaṃ vuttassa sīhassa nādaṃ sīhanādaṃ. Tattha yathā sīho sīhabalena samannāgato sabbattha visārado vigatalomahaṃso sīhanādaṃ nadati, evaṃ tathāgatasīhopi dasahi tathāgatabalehi samannāgato aṭṭhasu parisāsu visārado vigatalomahaṃso “iti rūpa”ntiadinā nayena nānāvilāsasampannaṃ sīhanādaṃ nadati.

Pañhaṃ abhisankharitvāti nātuṃ icchitamattaṃ attano ñāṇabalānurūpaṃ abhiracitvā taṅkhaṇaṃyevāti pucchitakkhaṇeyeva tñhānuppattikapaṭibhānena vissajjeti. Cittaṃ paritosetiyeva ajjhāsayanurūpaṃ vissajjanato. Sotabbañcassa maññanti aṭṭhakkhaṇavajjitena navamena khaṇena labbhamānattā. “Yaṃ no satthā bhāsati, taṃ no sossāmā”ti ādaragāravajātā mahantena ussāhena sotabbaṃ sampaṭicchitabbaṃ maññanti. Suppasannā pasādābhībuddhiyā vigatupakkilesatāya kallacittā muducittā honti. Pasannakāranti pasanhehi kātabbasakkāraṃ, dhammāmisapūjanti attho. Tattha āmisapūjaṃ dassento “paṇītānī”tiādimāha. Dhammapūjā pana “tathattāyā”ti iminā dassitā. Tathābhāvāyāti yathattāya yassa vaṭṭadukkhaniissaraṇatthāya dhammo desito, tathābhāvāya, tenāha “dhammānudhammapaṭipattipūraṇatthāyā”ti. Sā ca dhammānudhammapaṭipatti yāya anupubbiyā paṭipajjitabbā, paṭipajjantānañca sati ajjhattikaṅgasamavāye ekaṃsikaṃ tassā pāripūrīti taṃ anupubbiṃ dassetuṃ “keci saraṇesu”tiādi vuttaṃ.

Imasmiṃ panokāse tathavāti “paṭipannā ca ārādhentī”ti etasmiṃ sīhanādakiccapāripūridīpane pālīpadese tathavā. Samodhānetabbāti saṅkalitabbā. Eko sīhanādo asādhāraṇo aññehi appaṭivattiyo seṭṭhanādo abhītanādoti katvā. Esa nayo sesesupi. Purimānaṃ dasannantiādito paṭṭhāya yāva “vimuttiyā mayhaṃ sadiso natthī”ti etesaṃ purimānaṃ dasannaṃ sīhanādānaṃ, niddhāraṇe cettha sāmivacanaṃ, tenāha “ekekassā”ti. “Parisāsu ca nadatī”ti ādayo parivārā “ekaccaṃ tapassim niraye nibbattaṃ passāmī”ti sīhanādaṃ nadanto bhagavā parisāyaṃ nadati visārado nadati yāva “paṭipannā ārādhentī”ti atthayojanāya sambhavato. Tathā sesesupi navasu.

“Eva”ntiādi yathāvuttānaṃ tesāṃ saṅkaletvā dassanaṃ. Te dasāti te “parisāsu ca nadatī”ti ādayo sīhanādā. Purimānaṃ dasannanti yathāvuttānaṃ purimānaṃ dasannaṃ. Parivāravasenāti paccekaṃ parivāravasena yojijamānā sataṃ sīhanādā. Purimā ca dasāti tathā ayojijamānā purimā ca dasāti evaṃ dasādhikaṃ sīhanādasataṃ hoti. Evaṃ vādīnaṃ vādanti evaṃ pavattavādānaṃ titthiyānaṃ vādaṃ. Paṭisedhetvāti tathābhāvābhāvadassanena paṭikkhipitvā. Yaṃ bhagavā udumbarikasutte “idha nigrodha tapassī”tiādinā upakkilesavibhāgaṃ, pārisuddhivibhāgañca dassento saparisassa nigrodhassa paribbājakassa purato sīhanādaṃ nadi, taṃ dassetuṃ “idāni parisati naditapubbaṃ sīhanādaṃ dassento”tiādi vuttaṃ.

Titthiyaparivāsakathāvaṇṇanā

404. Idanti “rājagahe gijjhakūṭe pabbate viharantaṃ maṃ...pe... pañhaṃ pucchi”ti idaṃ vacanaṃ. Kāmaṃ yadā nigrodho pañhaṃ pucchi, bhagavā cassa vissajjesi, na tadā gijjhakūṭe pabbate viharati, rājagahasamīpe pana viharatīti katvā “rājagahe

gijjhakūṭe pabbate viharantaṃ ma’’nti vuttaṃ, gijjhakūṭe viharaṇaṅcassa tadā avicchinanti, tenāha ‘‘yaṃ taṃ bhagavā’’tiādi. Yogeti naye, dukkhanissaraṇūpāyeti attho.

405. Yaṃ parivāsaṃ sāmaṇerabhūmiyaṃ t̥hito parivasatīti yojanā. Yasmā sāmaṇerabhūmiyaṃ t̥hitena parivasitabbaṃ, na gihibhūtena, tasmā aparivasitvāyeva pabbajjaṃ labhati. Ākaṅkhati pabbajjaṃ, ākaṅkhati upasampadanti ettha pana pabbajjā-ggahaṇaṃ vacanasiliṭṭhatāvaseneva ‘‘dirattatirattaṃ sahaseyya’’nti ettha dirattaggahaṇaṃ viya. Gāmappavesanādīnīti ādi-saddena vesiyāvidhavāthullakumāripañḍakabhikkhunigocaratā, sabrahmacārīnaṃ uccāvacesu kimkaraṇīyesu dakkhānalasāditā, uddesaparipucchādīsu tibbachandatā, yassa titthāyatanato idhāgato, tassa avaṇṇe, ratanattayassa ca vaṇṇe anattamanatā, tadubhayaṃ yathākkamaṃ vaṇṇe ca avaṇṇe ca attamanatāti imesaṃ saṅgaho veditabbo, tenāha ‘‘aṭṭha vattāni pūrentenā’’ti. Ghaṃsitvā koṭṭetvāti ajjhāsayaṃsa vīmaṃsanavasena suvaṇṇaṃ viya ghaṃsitvā koṭṭetvā.

Gaṇamajjhe nisīditvāti upasampadākammassa gaṇappahonakānaṃ bhikkhūnaṃ majjhe saṅghatthero viya tassa anuggahatthaṃ nisīditvā. Vūpakaṭṭhoti vivitto. Tādisassa sīlavisodhane appamādo avuttasiddhoti āha ‘‘kammaṭṭhāne satīṃ avijahanto’’ti. Pesitacittoti nibbānaṃ pati pesitacitto taṃninno tappono tappabbhāro. Jātikulaputtāpi ācārasampannā eva arahattādhigamāya pabbajjāpekkhā hontīti tepi tehi ekasaṅgahe karonto āha ‘‘kulaputtāti ācārakulaputtā’’ti, tenāha ‘‘sammadevāti hetunāva kāraṇenevā’’ti. ‘‘Otiṇṇomhi jātiyā’’tiādinā nayena hi saṃvegapubbikaṃ yathānusiṭṭhaṃ pabbajjaṃ sandhāya idha ‘‘sammadevā’’ti vuttaṃ. Hetunāti ñāyena. Pāpuṇitvāti patvā adhigantvā. Sampādetvāti asekkhā sīlasamādhipaṇṇā nipphādetvā, paripūretvā vāti attho.

Niṭṭhāpetunti nigamanavasena pariyosāpetuṃ. ‘‘Brahmacariyapariyosānaṃ...pe... vihāsī’’ti iminā eva hi arahattanikūṭena desanā pariyosāpitā. Taṃ pana nigamento ‘‘aññataro kho panā...pe... ahoṣī’’ti vuttaṃ dhammasaṅgāhakehi. Yaṃ panettha atthato na vibhattaṃ, taṃ suviññeyyameva.

Mahāsīhanādasuttavaṇṇanāya līnatthappakāsanā.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Υποσχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια. 1. Υποσχόλια για το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής. 8. Σχόλια για τη μεγάλη ομιλία για τον βρυχηθμό του λέοντος έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org